

Johana Svanberj

Kasi

Preveo sa švedskog
Nikola Perišić

■ Laguna ■

Naslov originala

Johanna Swanberg

CASSI

Copyright © Johanna Swanberg 2024

Published by agreement with Salomonsson Agency

Translation copyright © 2025 za srpsko izdanje, LAGUNA

Kasi

MAJ

1

Nije ona uvek bila ovakva.

Subota je, pola pet ujutru, i budi je alarm na mobilnom telefonu. Vino od petka još joj bruji u telu, a čaša i dalje stoji kraj kreveta, pa Kasi započinje dan, i ovaj dakle, tako što sipa u sebe preostali centimetar. Bilo je to kao da je sama sebi brižno pripremila mali doručak pre nego što se nekoliko sati ranije srušila na jastuk.

Smeđe, šesnaest kila teško klupko kraj njenih nogu nije se udostojilo čak ni da podigne glavu, ali je proteglo sve četiri šape pre nego što je ponovo zaspalo, dok ona nesigurno pokreće noge da bi ih zatim spustila na hladan pod. Navlači iste helanke kao i juče, jer su već ležale pored kreveta, i isti duks sa kapuljačom preko potkošulje u kojoj je spavala, jer se i on našao tu.

U kupatilu seda na šolju, neopranih zuba dvaput naiskap ispija vodu iz čaše umazane pastom za zube, pa nekako uspeva da iskopa gumicu za kosu iz kutije na podu. Ona se ne gleda u ogledalo ako može to da izbegne. To što joj kosa, sa iskrzanim krajevima i masnim izrastkom mišje boje od dobrih desetak centimetara, već pada preko lopatica nije nešto što se mora videti da bi se znalo. I to da joj se odeća proširila manje je

verovatno od toga da je ona smršala. Tamnosmeđe oči iznad šiljatog nosa, usne umrljane crnim vinom i prsti koji nikada ne miruju.

Svako ko je ranije poznao Kasi jedva da bi prepoznao ovu verziju nje. A najmanje ona sama. Ono što je nekada bila nikada se ne bi moglo prepoznati u ovoj zapuštenoj olupini, u helankama sa oklembješnim kolenima i flekavim rukavima. Nekada je imala jutarnju rutinu u trajanju od najmanje četrdeset pet minuta i internu kontrolnu listu za predstojeći dan sastavljenu već prethodne večeri. Ta stara Kasi nikada nije trpela polovična rešenja, to nije bio njen stil.

„Ako već nešto radiš, onda to uradi kako treba“, mogao je da glasi njen moto da je bila osoba kojoj je tako nešto potrebno da bi se motivisala. Ona zaista nije bila takva, ali njen lični trener bez trunke masti u telu često je ponavljao ono svoje, u suštini prilično slično: „Ako si već došla u teretanu, onda nemoj samo da prdukaš okolo.“ Kasi je sa tim ličnim trenerom trenirala dvaput nedeljno, dok je tri dana nedeljno trenirala samostalno. Održavala je svoj svetao, sveže renoviran i umereno moderan stan sa štukaturom na zidovima tako da bude uredan i čist, svakog petka su joj isporučivali sveže cveće za vaze, brinula je o koži, kosi, injekcijama, obrvama i noktima u salonu taman onoliko često koliko su joj preporučivali terapeuti zaduženi za kožu, kosu, injekcije, obrve i nokte, a odeća joj je uvek izgledala novo. Provodila je na poslu – i to poslu koji je obožavala! – najmanje deset sati dnevno, bila je u vezi sa muškarcem kojeg je – takođe – obožavala, negovala je prijateljstva, pazila da bude u toku sa novostima i dešavanjima u kulturi, baš kao i sa vremenskom prognozom i aktuelnim tračevima. Bila je ta koja organizuje proslave rođendana, nabavlja poklone, okuplja ljude na večerama. Kasi je svela svoju potrebu za snom na četiri sata noću, dok je ostatak vremena bio pažljivo izdelen do osnovne merne jedinice od petnaest minuta, kalendar joj je bio pretrpan i razvrstan po bojama mesecima unapred. Brinula

se da sve bude onako kako ona želi. I da stvari budu kakve i treba da budu.

Ali ako ćemo iskreno, sada više nije mnogo verovatno da bi se neka osoba od pre mogla pojaviti u Kasinom životu. Kasi više nije u kontaktu ni sa kim koga je poznavala u ono vreme, iako se „pre“ i „u ono vreme“ u aktuelnom kontekstu odnose na razdoblje od tek godinu ili dve. Skoro da se može reći kako nije u kontaktu ni sa samom sobom, ako zanemarimo činjenicu da, eto, ipak egzistira.

U sve ono što se dogodilo tokom prethodne godine spada upravo i to što je prestala toliko da obraća pažnju. Postalo joj je lakše da se isključi. Taj proces je potrajao nekoliko meseci, ali posle njega se pretvorila u nešto nalik na prečišćenu verziju same sebe. Ogoljenu. Jasnu. Kao da je odstranjeno sve ono nepotrebno, tako da je ostalo samo jezgro. A jezgro može i samo da se snađe. Ne treba mu više čak ni brusthalter. Telo jednostavno postoji, i glava mora da mu se prilagođava. Sa što manje misli, sa što manje otpora, ona nekako gura iz dana u dan.

Suterenska prostorija u kojoj sada stanuje, ili „salon sa sopstvenim kupatilom“, kako je stajalo u oglasu, nalazi se u kući koja je u vlasništvu izvesne razvedene žene koju ona ne poznaje. To izdavanje je praktično rešenje za obe. Žena zarađuje nešto dodatnog novca, a Kasi ne mora mnogo da brine. Ona se kreće izvan svojih dvadeset kvadratnih metara samo kada joj zatreba da se posluži kuhinjom, a svake druge nedelje najradije izbegava i to, jer tada postoji rizik da sretne ženina dva sina. Oni imaju šest i osam godina, neverovatno su intenzivni i puni energije, i mogu dobro da posluže makar za jedno: vole Kasinog psa, pa ga rado izvode u šetnju.

U hodu sakupljajući kosu u punđu, Kasi se penje podrumskim stepeništem do kuhinje i odvrće slavinu na toplu vodu. Ispod radne površine pronalazi omalenu flašu od PET plastike sa koje odvrće poklopac, njuši unutrašnjost, sleže ramenima i

sipa instant kafu direktno iz konzerve. Kada se voda iz slavine već puši od vreline, ona puni flašu otprilike do polovine, pa zatim doliva malo mleka iz frižidera. Mučka je, uzima svoju tašnu, gura noge u cipele i izlazi.

Do posla joj treba samo četvrt sata ako se odveze autobusom, što upravo i čini ovog subotnjeg jutra u zoru. Čini joj se nepotrebnim da sedne, pa stoji oslonjena o šipku kod mesta za dečja kolica i naliva se svojom PET kafom, gleda napolje u fudbalska igrališta u izmaglici i puste kružne tokove, dok vozač autobusa sluša neku govornu emisiju na radiju, na jeziku koji ona ne razume.

Samo pet minuta kasnije otkucava karticu na poslu. Presvukla se u obavezne pantalone bež boje, kariranu košulju, takođe bež, i smeđi prsluk. Zakoračila je u magacin.

Osam sati kasnije presvukla se u ono što je prethodno imala na sebi, posle čega sledi putovanje do kuće. Sada su u autobusu, u kružnom toku, i na fudbalskim igralištima na sve strane ljudi u vikend-raspoloženju, a vozač autobusa peva uz reklamni džingl na radiju. Dečja cika i telefonska zvona. Kasi silazi dve stanice ranije nego što treba, samo da se spase. Svega toga. Kreće prečicom kroz šumu, ako se to uopšte može nazvati šumom, jer je pre u pitanju šumarak, taman toliko veliki da se u njemu mogla igrati žmurke kad je bila mala ili da se pronade porno-časopis koji je neko u žurbi sakrio u panj. Kada bi nekog susrela na pešačkoj stazi, skrenula bi pogled. Znala je taj gradić napamet, a kada su se ona i njeni prijatelji preselili u Stockholm, odmah posle gimnazije, zaklela se da više nikad neće živeti tu.

A sada je ipak ispalo ovako. I uprkos tome što na mnogo načina predstavlja suštu suprotnost nekoj tamo situaciji iz snova, njen suteran je jedino mesto na kom se oseća udobno, jedino mesto na kom želi da bude. Tu može da napuni sebi čašu, češka psa po stomaku, zavalj se u krevetu i gleda neku

seriju. Pusti da sati prolaze. Za Kasi sada dani imaju samo jednu svrhu, da se završe. Da se pretvore u noć. Ali nije da ona želi da umre. Samo ne želi da učestvuje u onome što oni drugi, oni tamo napolju, nazivaju životom. Kaže im ne hvala. Zahvaljuje se i odlazi. Njen život više se ne odvija među ljudima, među takozvanim prijateljima, u zajednici i svetu oko nje. Njen život je ono što staje između četiri zida u suterenu, a kada mora da izađe na posao, život se stavlja na pauzu. Ona tada jednostavno trpi. Kao da zadržava dah.

Jednom prilikom, u početku, kada se tek bila uselila u suteran i privremeno bila ispunjena olakšanjem zbog toga što se nalazi na mestu koje nikom nije poznato i na kom niko ne može da je pronađe, priredila je lov na blago za dečake i Mejna. Napravila je jednostavnu kartu sa zamršenim zagonetkama i skrivenim blagom koje se sastojalo od slatkiša umotanih u foliju, namenjenih deci i psu. Koliko radosti u tim brzim nožicama, koliko divljenja u njihovim pogledima! Ali ta kreativna energija bila je samo kratkotrajan izuzetak. Posle toga je utočila još dublje u zabor. Trebalo je imati snage za svakodnevno ispunjavanje ljudskih očekivanja. Imati snage da se izdrži tako.

A ipak, dečaci su i dalje živeli u tom sećanju, u nadi da će se dogoditi ponovo. Nisu uopšte mogli da prihvate da Kasi više nije njihova dobra vila, da se pretvorila u trola koji živi ispod mosta.

Ove subote je kuća bila pusta kada se vratila s posla. Nije to neuobičajeno, već je zapravo preduslov da bi uopšte bilo moguće stanovati s nepoznatom osobom i njenom decom u deljenom starateljstvu.

Stanari žive svoje živote na različitim nivoima, i figurativno i doslovno. Drugi se druže, igraju, roštiljaju, primaju posete. Spremaju lazanje brbljajući sve vreme, vijaju se pištoljima na vodu i pritom neprestano ciče, i galame okupljeni ispred televizora dok gledaju zabavni program petkom.

Kasi u suterenu gleda svoja posla.

Mejn je dočeka u predsoblju mašući repom. Kasi ga pušta napolje, iako zna da zapravo ne bi trebalo, na mali ograđeni travnjak na prednjoj strani, i on odlazi do svog uobičajenog ugla i tamo radi uobičajene stvari. Zatim ponovo ulazi za njom. To je pas koji ima sasvim umerena očekivanja od života.

Kasi kuva makarone i puni pivsku čašu vinom iz kartonske kutije koja se nalazi u uskom kuhinjskom ormariću dodeljenom njoj. Za Kasi je crno vino svakodnevni napitak. Ono je pre nešto kao hrana, namirnica, zbog toga što je neprozirno, kompaktno. Belo vino je za večer, jer je više nalik vodi. Jedva da i postoji. Za onu raniju verziju Kasi, ovakav stav bi, razume se, bio potpuna ludost, rezonovanje jednog idiota. Ali u ovom trenutku u pitanju je čista logika. Nema tu baš ničeg čudnog. Ona na to ne gleda ni kao da ima problem sa alkoholom. Vino je samo alatka uz pomoć koje je moguće izdržati. Provući se kroz dane što je moguće brže i bezbolnije, uz pomoć ujednačenog i prijatnog sadržaja promila, eto na šta se u današnje vreme svode Kasini dani. Negde u pozadini njenog uma leži gurnuta u zapećak temeljna obuka za somelijera i bori se da dođe do daha, ako nije sasvim zagušena.

Kada su makaroni skuvani, ona sve odnosi dole u svoju suterensku tvrđavu, gde vreme stoji još od jutra. Mejn je ranije jeo specijalnu hranu zbog svog stomaka, ali sada dobija običnu pseću hranu iz megamarketa. To ne doprinosi kvalitetu vazduha u prostoriji. Niski prozori su zastrti zavesama sa škotskom šarom što odgovaraju prekrivaču koji se nikada nije našao na krevetu otkako je ona tu, i jastucima na sofi prekrivenoj njenom odećom.

Kasi seda preko hrpe odeće i podvlači noge pod sebe. Mejn leže kraj nje i spušta joj glavu na butinu. Ona tovari u sebe pastu, prvo što jede tog dana. Ona na mnogo načina živi svoj život kao da joj je sedamnaest godina, dok zapravo ima trideset sedam, što se i vidi kada otvori kompjuter i bira seriju u kojoj Britancima željnim promena u životu pomažu da pronađu

vikendicu u toplijim zemljama. Istovremeno skroluje svoj fid i tamo vidi da je neko na porodičnoj zabavi, a neko drugi u banji, i da se samo nekoliko ulica od nje odigrava devojačko veče, sa ljudima iz njenog starog života. Ona je pozvana, to jest bila je pozvana, ali sada je naime ostavila sve ono staro iza sebe, pa se ne javlja ako je neko pozove.

Sada je obuzima želja da otputuje. Nekud daleko. Gde li je uopšte ta banja? Ali ona u suštini ne želi ni da bude u banji, među gomilom tela koja se kupaju i ljudi koji uživaju, sa svetlocrvenom jagodom u čaši mlakog šampanjca.

A šta to ona želi? Ova Kasi obično nastoji da ne razmišlja o takvim stvarima, ali misao joj ponekad dolazi, i svaki put je podjednako živcira. Ona poseže za ručnim ventilatorom od plastike, pa usmerava propeler prema psu, koji je malo pre toga zadovoljno uzdahnuo, što je obično siguran znak da predstoji napad gasom.

Zatim se penje stepenicama i dopunjuje svoju čašu. Kada je ponovo sišla do svoje sobe, ovog puta sa kutijom vina u ruci, devojačko veče se, sudeći po objavljenim slikama, preselilo na pistu za karting. Ali i dalje je osećala da su joj napadno blizu. Kao da bi u svakom trenutku mogli da se stvore ispred njenog prozora i zavire tu kod nje, usred njenog života. Kao neka zastrašujuća etapa u okviru devojačke večeri, poseta deprimirajućem zoološkom vrtu u kom niko ne želi da bude i gde nikome nije prijatno.

Možda bi trebalo da se odseli u inostranstvo? Da se druži sa Britancima na sunčanim obalama Španije? Ona otpija gutljaj, pa gugla „stan Nerha“, jer je to grad koji je nedavno preporučen tragačima za stanovima u onoj emisiji. Njena iznenadna zagrejanost splašnjava čim je videla cene. Rastreseno otvara još neke linkove sa nekretninama koji se pojavljuju, ali interesovanje više nije na podjednakom nivou. Umor pobeđuje, i dok pobednica u kartingu dobija plastični pehar, posle čega najaktivnije korisnice društvenih mreža iz društva koje proslavlja

devojačko veče kače bezbroj oduševljenih grupnih slika, Kasi se udobno namešta u krevetu sa psom i zatvara oči.

Budi se nekoliko sati kasnije, jer je vlasnica kuće došla kući i demonstrativno se razdrala „Katrín!“ niz stepenice, istovremeno udarajući kutlačom po neopranoj šerpi od paste. I dalje joj je preostao pozamašan deo večeri. Kasi bira film koji je već gledala, dopunjuje čašu i pokušava da se drži dalje od svog fida, bez uspeha.

2

I tako je Kasi bila dibidus pijana kada su joj kasnije u toku noći reklamni algoritmi na *Fejsbuku* servirali neku ruševnu kućicu na selu, a ona ispod kliknula da joj se sviđa. Sasvim sigurno je i dalje bila pijana kada se sledećeg jutra probudila i videla da joj je neki agent koji se bavi prodajom nekretnina na selu poslao prilično očajničku poruku s podacima o tome kada je moguće pogledati kuću.

Njegova profilna slika na neki nejasan način je u njoj izazvala osećaj teskobe. Kosa začešljana unazad i prilepljena uz glavu, istanjena uprkos prilično mladom dobu, usiljeni osmeh, pepito sivo odelo, kruto kao kulisa.

Dakle, nije odmah obrisala poruku samo zato što se sažalila na njega. Njen nalog je inače bio zaključan, pa on nije mogao da vidi potpuno odsustvo bilo kakvog sadržaja kod nje u toku prethodne godine. Ali definitivno je moguće da je njena profilna slika, jedna ironična joga-pozna na plaži u suton, bila jedan od razloga što je kasnije ispalo tako kako je ispalo. Možda je trebalo još davno da promeni tu sliku, ali ko još ima volje da se bakać takvim stvarima? Nije čak ni potrebno da osećate kombinaciju nelečene iznurenosti poslom i nelečene depresije da biste to ignorisali.

Kasi ovaj posao ima već dugo. Čitavu večnost. Tako joj se bar čini. Duže od pola godine, u svakom slučaju. Pre toga su umele da prođu nedelje a da uopšte ne izađe iz podruma. Jedva da se i seća bogzna čega. Jedino joj padaju na pamet noćne šetnje sa Mejnom i kako ga je u to vreme terala napolje po kiši i po temperaturi u minusu, samo zato što ona nije mogla da zaspi. Kako se on opirao i odmah hteo da se vrati kući, dok je ona odvajala kragnu od vrata i puštala da joj se hladne kapi slivaju niz leđa.

Taj posao nije bio nešto što je potražila na svoju ruku. Žena od koje Kasi iznajmljuje sobu jednog dana joj je rekla da bi trebalo da ga prihvati. Njoj je valjda već bilo dojadilo što je Kasi uvek kod kuće. Kasi nije ni imala nikakva očekivanja da će ljudi uraditi nešto što im nije u ličnom interesu. Uvek postoje neke zadnje misli.

Ali iako Kasi zapravo nije bila naročito zainteresovana za posao, ispalo je da joj je jednostavnije da prihvati nego da odbije. Pre svega zato što *i jeste* lakše reći da nego ne. „Ne“ bi zahtevalo dodatno objašnjenje gazdarici. Ali i zato što je još u ranom dobu odlučila da nikada, nikada, nikada ne postane ona osoba kojoj je potrebna pomoć društva da bi preživela. Čisto logički gledano, to je podrazumevalo da će raditi, čak i ako trenutno ima uštedevinu. I osim toga: u Kasinom iščašenom svetu samo-sažaljenja taj rad je postao kazna na koju osuđuje samu sebe. Da je srednjovekovna monahinja, bičevala bi se po leđima.

Ne, ona nije uvek razumna u svojim razmišljanjima. Nije ni prijatna. Ona ne širi neku lepotu oko sebe i savršeno je nije briga za to.

Kada je na poslu, Kasi radi otprilike ono što treba da radi, ili bez mnogo uživanja pokušava da, ako ništa drugo, barem ponekad uradi šta treba, i svakog dana odlazi sa tog mesta nekoliko minuta ranije nego što bi trebalo i što sme.

Ovde niko ne bi poverovao da je ranije bila šefica na visokom položaju, odgovorna za pedesetak zaposlenih, i pritom

držala na oku svaki i najmanji detalj u jednom od najpopularnijih prestoničkih restorana koji je pružao uslugu na visokom nivou od ranog jutra do kasno u noć.

Njoj je danas glavni zadatak da dopunjuje police u supermarketu. Kasi radi ćutke, i koliko god može izbegava kontakt i sa mušterijama i sa ostatkom osoblja.

„Nemoj samo da dopunjuješ tamo gde vidiš da nešto fali“, govorio joj je poslovođa na svoj spori način. Pokazivao joj je čitavom šakom, čak bi uzeo u ruku poneku usamljenu teglu pekmeza da bi joj pokazao. „Gledaj pažljivo. Ponekad se praznine ne uoče odmah.“

„Apsolutno“, odgovarala je ona kao i obično, jer je to odgovor koji je jasan i lako ga je izgovoriti. Poslovođa, koji se u Kasinoj glavi zove Mališa, posmatra je ispitivački, prelazi rukom preko brade, razmišlja da li bi ipak trebalo dodatno da joj objasni. Dosad je već stigao da uvidi da to što mu Kasi odgovara „Apsolutno“ ne mora da znači da će to što od nje traži zaista biti i izvršeno.

Kasi bi najviše volela da odradi sve svoje sate u komadu i zatim zbriše kući, ali to joj nije dozvoljeno. Otprilike negde na polovini smene primoravaju je da prestane sa izvršavanjem zadataka i napravi pauzu u trajanju od trideset minuta. Ne može da preskoči taj zakonom utvrđeni odmor. Mališa ne želi da mu još neko sagori na poslu, on poštuje pravila doslovce. Kasi može nemo da protestuje koliko god želi. Ne bi joj ništa pomoglo ni da to radi mnogo upadljivije.

Ali oni ne mogu da odlučuju o tome šta će Kasi raditi sa svojim odmorom. Njoj nikada ne bi palo na pamet da išta jede dok je na poslu. Ne samo zbog toga što je sada baš retko gladna već i zbog gađenja koje oseća kada vidi druge kako se tovore i žderu. Zbog zadaha iz kutija sa ručkom koje donose kolege, i što joj ide na živce koliko su ta njihova jela loše osmišljena. Smeđi bučkuriši. Instant nudle sa kukuruzom. Špageti sa apsorbovanim sosom.

Dakle, ako se Kasi i nalazi u zajedničkoj prostoriji za osoblje, to je samo zato da joj vreme brže prođe. Ona čeka, među okruglim stolovima i tablama sa porukama kao što su „Tim ispred pojedinca“ i „Prvo kafa, pa da menjamo svet“. „Inspiracija, jedinstvo, uživanje u svakom zalogaju“, piše na jednoj koja je Kasi baš posebno mrska. Te reči joj deluju sasvim strano.

Stare dnevne novine joj se krevelje sa stola ispred sofe, zaboravljene nedeljama pre nego što ih skloni odatle. Kasi mari za praćenje događaja u svetu oko nje podjednako koliko i za detaljno objašnjena pravila ponašanja na poslu koja je neko uz pomoć lepka za višekratnu upotrebu okačio iznad kuhinjske sudopere.

Jednom ih je, kada nikog nije bilo u zajedničkoj prostoriji za osoblje, zamenila listom želja nekog deteta koju je pronašla u autobusu. Ljudi su se smejali.

Pravila ponašanja su se vratila.

Nekoliko nedelja kasnije umesto toga je okačila listu najčešćih imena za bebe u toj godini koju je iščupala iz nekog časopisa. Ljudi su se smejali. Pitali su se ko li stoji iza toga.

Pravila ponašanja su se vratila.

Treći put su joj takvi poduhvati već bili dojadili, ali ju je i dalje zabavljalo da sluša ljude kako nagađaju ko je to uradio, jer niko nije mogao da poveruje da je u pitanju ona. Kasi je jednog ranog jutra zamenila pravila ponašanja tabelom pod nazivom „Oni zarađuju najviše u vašoj opštini“ koja je upravo bila objavljena u jednom večernjem listu, a na kojoj su se njihovi poslodavci nalazili na drugom mestu.

Posle toga su se pravila ponašanja vratila u vidu laminiranog natpisa formata A4, pričvršćenog snažnom srebrnom lepljivom trakom za vrata ormarića.

Napolju pada kiša. U svom ulegnutom uglu sofe Kasi pokušava da se koncentriše na svoje disanje, da se nekako primora da pređe na sledeći stadijum, da primora svoje atome da izgrade jedan drugi oblik života. Ona je u ovoj fazi preko volje već batalila maštarije o tome da će biti usisana u neku crnu rupu, ali

ne misli da bi moralo biti nemoguće da deo po deo sklopi svoje telo u samu sebe. To bi bio ultimativni origami koji dovodi do toga da čovek na kraju jednostavno nestane.

Koncentraciju joj ometa to što se za jednim stolom odvija rasprava o vezama. Ili je možda pre u pitanju monolog.

„Vreme je da ostaviš tog tipa. On te ne zaslužuje“, kaže žena odgovorna za voće i povrće ženi koja obično sedi u kiosku. „Donesi odluku da neko vreme budeš to što jesi. Usredsredi se na brigu o samoj sebi. To se zove *selfcare*, draga moja.“

Žena sa voća i povrća ispružila je ruku preko stola i spustila je okrenutu dlanom uvis. Šaka žene iz kioska približila joj se sa oklevanjem, pa je obgrlila.

„Kad zavoliš samu sebe, to je početak romanse koja traje ceo život. Negde sam to pročitala, zar nije lepo?“

Žena sa voća i povrća nije čekala odgovor, već je nastavila.

„Ti zaslužuješ sve ono najbolje što postoji. Samo ako vodiš računa o samoj sebi, možeš da zasijaš punim sjajem.“

Žena sa kioska je klimnula glavom, prevlačeći rukom preko očiju.

Kasi je uzdahnula, zaista preglasno. Smatrala je patetičnim što se ljudi smatraju pozvanim da pričaju o tome kako drugi treba da žive svoje živote, kao da išta znaju o tome. Žena sa kioska i žena sa voća i povrća pogledaše ka njoj sa neodobravanjem.

„Znaš, uopšte ne moraš da slušaš“, odbrusi joj žena sa voća i povrća. „Ovo je privatan razgovor.“

Žena sa kioska i žena sa voća i povrća okrenuše se jedna ka drugoj u međusobnom razumevanju. Na trenutak je zavladao tišina.

„Ima još nešto“, dodala je zatim žena sa voća i povrća, sada sa novom snagom u glasu. Žena se okrenula ka Kasi, a masivne podlaktice su joj počivale na površini stola. „Moraću da ti uručim otkaz.“

Kasi nije stigla da u sebi uguši reakciju. Podigla je pogled i izbečila se na ženu sa voća i povrća.

„Ovaj, molim? Ne možeš ti da me otpustiš, jer mi nisi šef“, rekla je prkosno.

Žena sa voća i povrća je napućila usne, pa ih razvukla.

„Mislim na salon u suterenu“, pojasnila je. „Računam da će mi ta prostorija biti potrebna.“

Ovo poslednje je izgovorila bacivši brz pogled ka ženi sa kioska.

Žena sa voća i povrća se nije čak ni trudila da zvuči ljubazno. Tu fazu su ona i Kasi prevazišle još pre mnogo nedelja, verovatno otprilike u ono vreme kada je Kasi iz svoje sobe u suterenu doviknula „UMUKNITE VEĆ JEDNOM, DOĐA-VOLA, PROKLETINJE JEDNE PACOVSKJE MAJMUNSKJE“ sinovima žene sa voća i povrća koji su se igrali sprat iznad nje.

Jer žena sa voća i povrća je vlasnica kuće u čijem suterenu Kasi stanuje. I Kasi je preko žene sa voća i povrća dobila taj posao. Kasi naravno zna kako se žena sa voća i povrća zove, ali je mrzi da razmišlja o tome. Priznati da žena sa voća i povrća ima ime bilo bi isto kao i priznati sopstvenu podređenost. I to da duguje zahvalnost. A Kasi nije do toga.

„Nema problema“, kaže sada Kasi i gleda u svoje nokte, izgrizene i iskrzane. I dalje može da se seti koliko su glatki bili kada tek izađe iz salona za manikir. „Ionako sam nameravala da se odselim.“

Zatim ustaje, prolazi kroz vrata i odlazi u magacin. Srce joj snažno lupa. Klima glavom Odlepljenoj, koja se nedavno vratila sa bolovanja, a pre toga je kod Kasi bila zavedena pod imenom Plačljivica.

Odlepljena sedi nagnuta napred na svojoj stolici i polako piše naliiv-perom po debelom papiru. U pitanju je vežbanje nečeg što se zove *mindfulness* i što joj je preporučio njen terapeut. Ona je to objasnila Kasi nekom prilikom kada se Kasi osećala prijemčivom za ćaskanje. Kasi je primetila da joj je podnošljivije kada se njena sagovornica loše oseća. Uz to je u pitanju i starija žena, a to je manje-više jedina grupacija za koju Kasi i dalje ima strpljenja.

Na zidu iza Odlepljene nalaze se rukom ispisane poruke okačene pomoću višekratnog lepka. „Niko nije sazdan ko ti“ i „Nemožemo upravljati vetrom, ali možemo podesiti jedra“.

Kasi ne komentariše greške u pisanju. Čak ni u natpisu gde stoji „Svi tvoji snovi su ti na dovat ruke“.

Odlazi po pljosku koju je za posebne slučajeve, zlu ne trebalo, skrivala iza protivpožarnog alarma u samom dnu magacina. Ona je korisna na više načina, iako je praktično prazna, ali je Kasi nosi sa sobom napolje do zone za utovar, prelazeći prstima preko logotipa u srebru dok sipa u sebe poslednje kapi.

Kada se vratila u prostoriju za osoblje da ispere usta kafom i strpa pljosku u tašnu da bi se setila da je dopuni, žena sa voća i povrća je i dalje sedela tamo.

Zgledale su se, ali Kasin mobilni se baš tada oglasio jednim *pling*, opet onaj agent za nekretnine, kako se ispostavilo. Ovoga puta je, uprkos tome što mu ona i dalje nije odgovorila ni na prethodnu poruku, želeo da „proveri da li je zainteresovana za razgledanje tog popodneva“. Kako bi izbegla da uputi još jedan pogled ženi sa voća i povrća, Kasi je nastavila da pilji u telefon i razmišlja šta da napiše.

Ona naime nije uopšte nameravala da mu odgovori. A i zašto bi? Nikada nije sanjara o tome da poseduje stračaru. To što je juče pritislula svidanje na njegovom oglasu bio je samo nehajan hir, ako je u pitanju bilo i to, ako joj se prst nije slučajno okliznuo na ekranu. Suteran joj je sasvim odgovarao, i nameravala je da tamo ostane sve dok ne bude smislila neki bolji plan.

Ali sada se situacija ipak naglo promenila. I nešto se moralo preduzeti. Lupanje srca nije prestajalo. Kasi je snažno osećala da mora da ode odatle. Odmah. Razgledati se može uvek. Možda taj agent ima i neke druge, privlačnije objekte o kojima bi mogli da razgovaraju.

Baš kad je počela da mu kuca odgovor, u prostoriju je ušao Mališa. Pogledao je na svoj sat kao da se pita zbog čega Kasi

još nije nastavila sa radom, iako se pauza završila još pre dva minuta, pa je otišao da ispere svoju termos-šolju u sudoperi.

Ni sekundu više nije mogla to da trpi. Ni sekundu. Već je bila isključila sve poznate ljude iz svog života, i bilo je potpuno nepojmljivo da i dalje treba da egzistira u blizini to dvoje.

Zato je samo hitro poslala podignuti palac onom sumornom agentu, dograbila svoju tašnu sa čiviluka, pa preko ramena promrmljala: „Imam groznicu, bežim kući.“

Vrata su se zatvorila za njom. Zvuk mehanizma za automatsko zatvaranje zaličio joj je na uzdah. Ili je možda u pitanju bio dubok udisaj?

3

Kasi zapravo i dalje zna za izvesne granice. Samo što zna manje njih nego nekada, dok su se sa njihove druge strane nalazili rizling u čašama za pino noir, dolazak sa tri minuta zakašnjenja bez prethodnog javljanja, pogrešno složeni peškiri u kupatilskom ormariću, ista majica dva dana zaredom, čvrsta hrana pre podneva, ispucali nokti i ljudi koji njoke zovu „gnoče“.

A sada kada je uglavnom zabole za sve, i čak je ne živcira ni kad Mališa kozji sir zove „čevre“, ipak treba da bude zahvalna na tome što granica i dalje stoji negde ispred pijane vožnje.

Ta granica je u svakom slučaju razlog što se ne vozi kolima na posao. To što i dalje uopšte ima automobil ishod je činjenice da ugovor o lizingu ističe tek za godinu dana, ali on sada već mesecima samo stoji na ulici i ne koristi se. Bolje autobus nego da uskrati sebi da tu i tamo ponešto gucne radi okrepljenja.

Baš tog dana osećala se kao da ima smisla što je auto i dalje tu. Automobil će za nju postati delotvoran način da se brzo otisne na put, makar i samo da bi se odvezla do neke tamo vikendice sklone padu.

Kada je krenula, Kasi je i dalje sažaljevala samu sebe. Ali njeno samosažaljenje se polako ublažilo i isparilo kako je prelazila kilometar za kilometrom.

Trebalo bi češće ovo da radi. Zaboravila je osećaj slobode na pustom auto-putu. Brzina donosi odmor od svega. Spokoj dok sve oko vas samo protutnji i nestane, pa ne morate da se bavite pojedinostima, i dok stignete da dovršite misao, već se nalazite negde drugde.

Kasi prilagođava svoj sistem sa ograničenjem brzine plus dodatnih dvadeset procenata kao bakšiš. To dodaje po automatizmu, kao potpuno besmislen omaž svim onim godinama koje je provela u ugostiteljskoj branši. Šara između radio-stanica kojih je sve manje što se više udaljava. Pronalazi upola pojedene kesice bombona u pretincu za rukavice, u vratima na vozačkoj strani, u prostoru između prednjih sedišta. Ne seća se ni kad ih je uopšte kupila. Ipak ih prazni, jednu po jednu, sve osim kesice „krika iz džungle“, koja mora biti prastara, jer su se bombone sa ukusom sladića zgrudvale u nešto nalik na balegu prekrivenu crno-sivim prahom koja se zalepila za plastiku.

Ona se oseća još malo pa živahno. Kada joj se to prošli put dogodilo? Po svoj prilici, tome doprinosi činjenica da dok vozi ne mora da gleda ljude. Tu su samo priroda i poneki automobil, a osim toga: svet u kom postoje samo ona i Mejn. Pas se nalazi na suvozačkom sedištu, a njegovi uzdasi stvaraju maglu od pare na staklu. Ona ga povremeno otvara i provetrava automobil, puštajući psa da uživa u promaji koju stvara brzina.

Sa druge strane prozora je kišoviti maj, siv ali bujan, njive koje nisu ni jedno ni drugo, drveće koje se priprema za predstojeću svetkovinu, ivica puta uz koju se nižu doskora živi zečevi, ježevi, lisice, jazavci.

Kasi kupuje kafu, razmišlja i negde na pola puta pušta Mejna napolje da piški, ali ako ne računamo to, vozi bez prestanka, pritom ne razmišljajući naročito mnogo.

Na mapi za navigaciju selo Rečica nalazi se između Brda i Brega. To je kraj u kom se stvari ne ulepšavaju mnogo. Kasi klima glavom sa odobravanjem, kao da ju je neko pitao za mišljenje. Zatim mili automobilom duž glavne ulice, gde joj

izbledele table saopštavaju da su tu nekada postojali benzin-ska pumpa, poslastičarnica, frizer i gvoždara. Preostale su još bakalnica i picerija, koja uz to na reklami nudi i hamburgere, tajlandsku hranu i kebab. Niske dvospratnice izgledaju kao da tu nešto čekaju. Kraj crkve se nalazi oronula cvečara koju je teško prokljuviti, može biti da je takođe zatvorena, ili je pak otvorena u neko drugo doba, a ne nedeljom po podne.

Kasi nastavlja pored groblja i vozi se kroz aleju propupelih breza. Prolazi kraj njiva, a šuma joj je sve vreme u blizini. Pošto je skrenula desno kod jedne tanušne table koju je postavio agent za nekretnine, asfaltirani put zamenjuje makadamska staza sa pozamašnim rupama. Sada je na obe strane drveće. Nešto dalje ispred nje – crvena kućica sa barem donekle belim prozorskim okvirima.

Tamo stoji parkiran jedan zeleni terenski automobil, i na njega naslonjen agent za nekretnine. Naizgled je zauzet prelistavanjem svežnja papira koji drži u rukama, ali je u potpunosti svestan njenog skakutavog približavanja. Manje je proćelav nego što se njoj učinilo, i kosa mu je plavljia. Odelo, koje je danas plave boje, za mrvicu mu je premalo i zategnuto na ramenima, dok se odvaja u stranu na stomaku. Agent je mlad, ali svakako ne toliko mlad kao što izgleda.

Kasino dobro raspoloženje koje ju je držalo tokom vožnje sada posustaje. Samopouzdanje joj splašnjava. Dok agent nastupa bez oklevanja u svojstvu struke koju zastupa, ona je s druge strane samo osoba koja uskoro neće imati gde da živi, dok jedva da ima ikakav posao. I nikakav život. Ali moraće da izdrži ovo. I posmatra ga kao predah. Igranje uloge, možda. Pokušaće da ostavi utisak sasvim obične osobe koja traga za vikendicom, a zatim će se zahvaliti i šmugnuti odatle. Trebalo bi da bude izvodljivo. On ne zna ništa o njoj. A ona je nekada zaista bila profi u postupanju sa ljudima. Gospode, pa u svom ranijem životu ona nije ni radila ništa drugo osim toga po čitave dane. Ne bi trebalo da bude nemoguće barem privremeno ponovo prizvati taj talenat.

I zato ona uzima zalet, izlazi iz auta uz prenatrzan govor tela koji, kako ona zamišlja, zrači sigurnošću. Uz osmeh upućen agentu za nekretnine, otvara vrata Mejnu. Pas se odmah zaleće ka čoveku, pa mu ljubazno liže dlan. Agentov trzaj pokazuje da je nenaviknut na životinje, ali ponovo priziva onaj osmeh na lice, briše ruku o odelo i pruža je prema Kasi, koja mu sada prilazi.

„Poštovanje, poštovanje, ja se zovem Maks“, govori on. „Dobro došli u Rečicu. To je savršeno mesto da se brčnete, kao što imam običaj da kažem, he-he.“

Agentove godine je teško proceniti i izbliza, ali ona pretpostavlja da mu je negde oko trideset. Na rumenim obrazima jedva da ima nekih tragova brade, a plava kosa mu izgleda meka poput bebeće i pada obrazujući prav razdeljak. Kasi po njegovom pogledu primećuje da pokušava da je pročita, baš kao i ona njega. On svakako obraća pažnju na njen prašnjav, ali relativno moderan mali auto srednjeg cenovnog ranga, kao i – prividno – sportsku odeću sa tamnoplavim helankama i sivom duksericom sa kapuljačom. Srebrnasta ogrlica sa jednim ružičastim kamenom visi joj preko odeće. A na nogama: prilično razgažene najki patike. Kasina kosa je podignuta u punđu, najviše zato da ne bi padala po naslonu za vrat u automobilu, pa je svrbi i tera je da se preznojava. Šminka? Ma kako da ne. Ona svom izgledu posvećuje isto onoliko vremena koliko priželjkuje da ljudi razmišljaju o tome i primećuju je. Dakle, nula.

„Lepo je ovde“, govori ona, primećujući da joj glas zvuči tanušno. Nesigurno. Nakašlja se. Pokušava da se pribere.

Ne može se baš reći da se Kasi dopada njena trenutna životna situacija, ali potreba za pronalaženjem nekog drugog stana čini joj se kao jedna gnjavaža bez kraja. Mada je njoj naravno potrebno mesto na kom će stanovati. Sasvim jasno, najbolje bi bilo da je uz to i u njenom vlasništvu. Da tamo bivstvuje sama, bez neke tamo tvrdoglave spodobe sa voća i povrća koja može da joj diktira uslove. Kasi se osvrće oko sebe.

Iz agentovog napregnutog pogleda shvata da on polaže izvesne nade u nju. Ona je možda po mnogo čemu potpuno pukla, ali zapravo nije sasvim nesvesna okolnog sveta. Nije uvek stoprocentno usredsređena na samu sebe. Ona zna da ovaj ovde čovek nije kriv za to što je njen život takav kakav je. Naravno, moglo bi se ustvrditi da isto važi i za njene kolege iz supermarketa, ni oni nisu ništa krivi, ali ko je uopšte rekao da je Kasino rezonovanje dosledno? Uz to su i njena osećanja vezana za radno mesto neodvojiva od njenih osećanja prema stanu, koja su opet povezana sa osećanjima koja se tiču prethodnih događanja u Kasinom životu. Komplikovano je to.

Ali ovo ovde mesto i ovaj ovde čovek potpuno su slobodni od bilo kakvih ranijih asocijacija. Neukaljani su. Kao šahovska tabla na kojoj još nije povučen prvi potez. A u tom slučaju najmanje što može da učini jeste upravo to da se ponaša onako kako se od nje očekuje: kao uverljiv zainteresovan kupac. Svojim pitanjem o stanovima na nekom sasvim drugom mestu može da se pozabavi kasnije.

I zato se Kasi proteže. Kada podigne ruke iznad glave, negde oko lopatica se začuje krckanje.

„Ranije nisam baš mnogo zalazila u ove krajeve“, govori ona. „Deluje mi kao mirno mesto. I kako je samo vazduh čist!“

Ona udiše duboko i osvrće se oko sebe. Travnjak je zarastao. Šljunak se nazire kroz požutele vlati trave na stazi koja vodi do kuće, a iza građevine lebdi četinarska šuma, kao draperija od zelenog somota. Nema suseda na vidiku sa tog proplanka. Mahovina buja na stepenicama od betona koje vode na mali trem.

Mejn takođe njuši vazduh i sa zanimanjem baca poglede ka nekakvoj pomoćnoj zgradi na rubu šume.

Agent klima glavom, agentski zadovoljno.

„Da, ovde je lako uživati“, govori on pre nego što ga prekinu preglasne fanfare signala za SMS poruku, zbog čega je primoran da baci pogled ka telefonu koji drži u istoj ruci kao i svežanj papira. Pošto je bacio hitar pogled na ekran, gura mobilni

telefon u džep sakoa, presavija svoje papire i trpa ih u zadnji džep. Zatim podbočen i sa osmehom na licu gleda prema kući, kao da je zadovoljan njihovim združenim naporima. Kao da očekuje od kuće da mu baci pet, kada bi to mogla.

„Krasna je ovo vikendica“, nastavlja. „Zaista krasna. Treba joj malčice ljubavi, ali kome to još ne treba, he-he.“

Kasi sumnjičavo gleda ka njemu. Prisiljava sebe na osmeh, kao što to ljudi obično rade. Sa visine. Njega uskoro više neće biti u njenom životu.

Zauzima položaj kao on. Podbočena, sa pogledom usmerenim ka kući. Njen govor tela ne asocira na želju da baci pet, više kao da će sa dva prsta pridržati bradu. Zagledati se ispitivačkim pogledom. Kao da joj već i ta fasada i dimnjak koje vidi otkrivaju mnogo toga.

Maks konstatuje da je ona jedini potencijalni kupac na današnjem razgledanju kuće.

„Ja volim kada sve to ima malo ličniji karakter, znate. Kada mogu ljudima da pružim više prostora. I malo *privatnosti*. Ali juče je ovde bio jedan par, i oni su baš zagrejani. Dakle, postoji veliko interesovanje. Ali ja želim i da pronađem *pravog* kupca. I sasvim je u redu da to malo potraje.“

Ako je postojalo nešto što je Kasi smatrala da je savladala tokom svih onih godina koliko je bila šef, onda je to bilo čitanje ljudi. Razumevanje ko su oni i šta misle negde duboko u sebi. Ta sigurnost je doduše kasnije žestoko uzdrmana, ali smatrala je da se to bebeće lice pred njom može pročitati sasvim lako. Razumela je da bi agent za nekretnine veoma voleo da odmah zaključi prodaju. I da je na tu kuću već protraćio više vremena nego što je nameravao. Kao i da mu to već vredi sujetu.

„Kuća je prethodne godine uglavnom stajala prazna“, nastavlja on. „Vlasnik je zašao u godine, a prodavci su njegovi srodnici koji žive u drugom mestu.“

On pronalazi ključ u džepu, pa ga podiže u ruci ispred sebe. Oboje kreću ka stepenicama.

Pošto su stigli do vrata, ispostavlja se da su se zaglavila. Agent mora čas da ih cima, čas da se nagine ka njima i podiže ih ne bi li uspeo da ih otvori. Staklena okna zveckaju, šarke škripe, a onda se iznutra oseti dašak ustajalog vazduha.

„Da, trenutno je za otvaranje potrebna izvesna veština, ali to se lako može popraviti uz pomoć malo ulja“, kaže on sa kezom na licu, pa odstupa u stranu.

Kasi jednim velikim korakom savladava stepenice, dok je Mejn prati u stopu. Prstom zaljulja zvonce koje visi sa krova ispred vrata. Ono se oglašava slabašnom zvonjavom.

Iz predsoblja se ulazi pravo u dnevnu sobu. Kuhinja je levo, a malecno kupatilo desno. Kasi sledi Mejna, koji je otišao pravo do gomile krpara koja leži kraj kamina u dnevnoj sobi, pa počinje tu da namešta sebi ležaj. Soba je obojena u svetloplavo, i to ne baš nedavno, a kroz farbu se nazire šara na reljefnim tapetama u obliku medaljona. Kasi pravi krug duž zidova, pa gleda kroz prozor, prema pomoćnoj zgradi. Čuje kako se Mejn sa uzdahom svaljuje na svoju gomilu krpara.

Iz dnevne sobe se prelazi u omalenu spavaću sobu sa uskim krevetom. Tanak prekrivač od crvenog pamuka izbledeog na suncu prebačen je preko dušeka od penaste gume. Tamnoplava rolo-zavesa navučena je preko prozora, pričvršćena za kuku na prozorskom okviru. Kada Kasi otkači omčicu, zavesa se naglo podiže uz prasak. Napolju šušti šuma.

Usko stepenište vodi na sprat koji je izdelfen na dve prostoriје, a neko visok bi mogao da uspravno stoji samo na sredini. Dvostruki krevet sa drvenim letvicama, ali bez dušeka, nalazi se u jednoj sobi, ispod prozora u obliku polumeseca. Na obe strane se pod kosim krovom nalaze ormarići pričvršćeni za zid. Na podu su široke sive daske, baš kao i u prizemlju.

„Eto, može se dodati i to da se kuća prodaje u viđenom stanju“, govori agent za nekretnine, koji je ostao u dnevnoj sobi, pošto se ona ponovo spustila niz stepenice. „Postoji jednostavna kanalizacija i sopstveni bunar. Bilo bi dobro proveriti

i jedno i drugo. Ali voda je testirana prošle godine, i tada je dobila prelaznu ocenu. Ja bih preporučio da kupac proveri cevi, električne instalacije, krov i temelj, ali kao što i sami možete da primetite, na kući u svakom slučaju nema nekih primetnih nedostataka. Ja sam ovde bio već popriličan broj puta, i nikad nisam video buđ ili oštećenja od vlage. Solidna je ovo gajbica. Ovakve stare kuće mogu da traju praktično neograničeno.“

Kucnuo je u zid pored vrata. Negde unutra začuo se zvuk kao da sipi pesak. On se nakašlja.

„Prodavci su voljni da brzo zaključe posao, sa pravim kupcem.“

I on nastavlja da priča, o zemljištu koje se dobija uz kuću, o blizini norveške granice, o „klauzuli za oslobađanje od odgovornosti za skrivene mane“ i „nepokretnoj imovini“ i „porezu na nekretnine“ i „porezu na promet“ i „kopanom, a ne bušenom bunaru“.

Kasi osluškuje samo kuću. Muvu koja udara o prozorsko okno. Dašak vetra koji kroz vrata unosi miris borovih iglica. Primećuje da stoji žmureći. Kada je ponovo otvorila oči, vidi da je agent za nekretnine posmatra pomalo radoznalo, ali onda odvrća pogled u stranu i pokazuje tablu sa osiguračima, demonstrira da je u funkciji pritiskajući glavni prekidač. Frižider se uključuje i počinje da bruji.

Kuhinja ima oronuo nameštaj i pod od linoleuma sa sivim flekama. Izlizane ručke ormarića deluju joj poznato pod rukom. Kao da je kod kuće. Možda su imali iste takve kad je ona bila mala? Proba da pusti vodu na slavini, tek da bi nešto uradila. Cevi se nakašljavaju, smečkasta voda počinje da šumi, isprva kao da okleva, pa zatim pokulja kako treba.

„Nije nikakav problem osvežiti kuću uz pomoć malo farbe“, govori agent, koji se iznenada ukazao na vratima. „Stvar je samo u tome što već neko vreme tu niko ne stanuje.“

Kasi klima glavom.

Kroz prozor vidi žbun ribizle, ili je možda u pitanju ogrozd ili, eto, nekakav drugi žbun, pored crvene zgrade malo dalje od kuće.

„Možemo li da pogledamo i ono tamo?“, pita ona, pokazujući ka ambaru.

Agent prekida svoje rezonovanje u vezi sa lokalnom ponudom usluga i kaže: „Pa naravno!“ Zatim nastavlja da priča dok izlaze iz kuhinje, spuštaju se stepenicama, gaze šljunak zarastao u travu, prelaze preko travnjaka prekrivenog mahovinom i naposljetku stižu do građevine koja na prednjoj strani ima dvokrilna vrata dovoljno velika da kroz njih prođe traktor. Jedna manja vrata na njima otvaraju se na dobro podmazanim šarkama, kao da su deo nekog sasvim drugog poseda.

Sa njihove druge strane čini se kao da se vreme odmah zaustavilo. Tamne bale sena nasumično rastrkane po gimnastičkoj sali prepunoj paukova, sa betonskim podom uprljanim zemljom. Uz jednu kraću stranu građevine vide se kamare posivelih drva. Noge neke ptice grebu po limenom krovu, nešto majušno preplašeno beži u jedan ugao. Jedina svetlost curi unutra kroz vrata i između zidnih dasaka, ali onda agent okreće prekidač, i jedna zelenkastobela neonka treptavo oživljava na tavanici.

„Eto, prosto nema granica onome što bi se ovde moglo osmisлити!“, govori on sa novim žarom u glasu. „Neki bi možda rekli samo 'ambar', ali ja kažem 'aneks'! Prava osoba – neko ko ima viziju – može ovde stvoriti šta god poželi. Lako je zamisliti pred sobom štalu, kokoške, slikarski atelje! I da, što se tiče joge, meditacije i sličnih delatnosti, ovo ovde je savršeno mesto za to. Aooooom!“

Ovo poslednje je izgovorio dlanova sklopljenih na grudima, zažmurivši na trenutak. Zatim joj se osmehnuo i namignuo, kao da među njima postoji međusobno razumevanje koje je njoj dosad izmicalo. Kasi nije želela da pokvari raspoloženje i njegov toliko upadljiv entuzijizam. Klimnula mu je glavom u znak ohrabrenja, kao da se potpuno slaže sa time što on govori. Zatim je udahnula duboko, pa izdahnula podjednako lagano.

„Da, ovo je prava sala“, rekla je ona. „Neverovatan osećaj. Pomalo svečan. Prošlost u susretu sa sadašnjošću, spoljašnjost

sa unutrašnjošću. To baš primetno stvara harmoniju koja se istinski oseća u vazduhu. Gotovo magična atmosfera.“

Ona pravi nekoliko koraka, proteže se, razmahuje rukama kao neki pompezan glumac koji želi da oseti binu na kojoj stoji.

„Ovde zaista ima prostora. Unutra lako može da stane dva-deset, trideset osoba.“

O čemu to ona govori? Da li kada kaže osoba misli na goste nekog lokala? Da li pred sobom vidi postavljene stolove? Valjda to ne zna ni sama, ali agent za nekretnine deluje zadovoljno. Klima glavom žustro, baš kao i ona malopre. Nju to priznanje navodi da doda još reči. Rukom pokazuje ka jednom zidu.

„Zamislite kada bi se tamo ispod zabata probio veliki prozor prema šumi i kada bi se postavio pravi pod. Ovo bi moglo da postane mesto koje inspiriše. Površina za novi početak, novu energiju. Inače, kako stoje stvari sa građevinskim dozvolama, da li bi se na ovom placu moglo dozidati nešto? Mislim, ako bi se ovde obavljala neka delatnost.“

Ova iluzija joj se iznenada čini toliko jasnom, toliko doslovnom, iako je u potpunosti izmišljena u trenutku, da se gotovo i sama ježi od toga. Uz to je zaista iznenađujuće što su joj reči „građevinska dozvola“ uopšte iskrsele u svesti i uobličile se u sasvim funkcionalnu rečenicu. Da li je možda ovakve stvari naučila subliminalnim putem, iz svih onih emisija o uređenju doma koje je gledala? Svi ti ambari koji su renoviranjem pretvoreni u palate, svi oni planovi iz mašte učesnika koji su se pretvorili u stvarnost. Agent izgleda kao da ga je upravo pozvala na ples.

„Ja to zapravo ne znam ovako iz vedra neba, ali mogu da proverim, a među nama govoreći, ne verujem da će biti bilo kakvih problema. Nema suseda u neposrednoj blizini, a plac je veliki. Zaista mogu da zamislim ljude iz velikih gradova kako dolaze ovamo da bi osetili mir. Da meditiraju, malo popuste gas. Ovo je područje u kom se stvari događaju, mnogo toga je u

toku, ali ovde čovek stigne i da se bavi velikim mislima. A uz to i kupanje u šumskom vazduhu, to je prava novotarija, zar ne?“

Nije to bilo nešto što je očekivala od njega, ali dosad je već stigla da nauči jednu veliku istinu. Ako postoji išta što se sigurno može znati o ljudima, onda je to činjenica da se o njima ništa ne može znati.

„Kupanje u šumskom vazduhu, jeste, tako se počinje, pre nego što se pređe na teže stvari“, kaže ona malo u šali, tek da bi nešto rekla. On, naravno, ne deluje kao da ga zanimaju takve stvari, pa šta onda mari da mu se ona malo prilagodi. Sluša samu sebe kako gradi rečenicu za rečenicom, i to tako da se i sama iznenađuje onim što izgovara.

„Kada zagrlite drvo, to može imati isto blagotvorne emocionalno dejstvo kao kada zagrlite drugo ljudsko biće. Ako ste nekada osetili svečan osećaj boravka u prirodi i bistvovanja zajedno sa njom, više nikada nećete poželeti da ga se lišite. Neki pronalaze sreću unutar četiri zida, dok je drugima potrebno da se odvezu malo dalje da bi je pronašli.“

Bila je to prava zbrka od citata pokupljenih dok je gledala ovo ili ono u poslednje vreme. A ovo na kraju je sasvim jasno poticalo iz one britanske emisije koja se bavi nekretninama.

Maks se široko nasmeši i klimnu glavom.

„Lični razvoj i velnes, to su branše koje naglo rastu“, rekao je. „Baš sam skoro slušao jedan podkast o tome. Mnogo se toga zanimljivog događa u ovom svetu. Ljudima su potrebne smernice. Pun pogodak!“

Kasi se samo smešila, ne znajući tačno šta bi odgovorila. Gde je tu zapravo pogodak?

Ponovo su izašli u dvorište. Maks je prelistavao svoje papire, gledao u svoj mobilni, pa konstatovao da se u svakom trenutku može očekivati početak licitiranja.

„Dakle, ako ste zainteresovani, savetovao bih vam da se ubrzo javite“, rekao je. „Bez pritiska, naravno. Nikada se ne zna

šta će se dogoditi. Ume i da se desi brzo. Obično se dešava brzo. Kao što sam već rekao, prodavci su spremni za brzo sklapanje dogovora, a ulazak u posed se može obaviti momentalno, ako postoji takva želja.“

Rekao je otprilike sve isto kao i kada je došla, ali u Kasino glavi su te reči iz nekog razloga sada zvučale drugačije. Maks je gledao u nju ispunjen očekivanjem, sa istim izrazom u očima kao Mejn kada mu pokažete komad banane.

Ovaj dan je čudan. Događa se previše toga. Kada se jutros probudila, sve je bilo kao i obično. Pred sobom je videla samo mnoštvo sati koje je trebalo preturiti preko glave. Jedan dug dan koji se kreće ka noći. Prvo raditi, pa onda sipati sebi vino i nešto odgledati, pustiti mozak na ispašu. Nije trebalo da ispadne ovako. Nije bilo nikakve prognoze koja bi baš za ovaj dan najavila oluju u glavi, u načinu na koji joj je život uređen. Pa ipak, sada se događa upravo to.

Kasi gleda ka kući i pita se kako bi se osećala kada bi se tu uselio neko drugi. Staje pred ulazna vrata. Ponovo okida zvonce, samo zato što već stoji tu i čini se da priželjkuje da neko njime zazvoni. Još jednom udiše duboko. Oseća se kao da joj se kiseonik spušta do samih peta. Srce joj ubrzava. Kasi ga poklapa rukom.

„Malo ću razmisliti, pa se javljam“, kaže ona uz lak naklon. „Zasad sam vam veoma zahvalna za vaše vreme.“

„Svakako, svakako, razmislite“, kaže Maks. „Uzgred, nisu vam potrebne neke dodatne informacije?“

Kasi otvara suvozačka vrata Mejnu, koji zatim preko volje uskače unutra. Svakako bi radije otišao u šetnju po šumi. Ona nekako uspeva da se prisili na osmeh koji se uglavnom sastoji od uzdignutih obraza.

„Ne, nama ste već dovoljno...“, odgovara ona, neodređeno pokazujući ka imanju pre nego što je sela u auto i zatvorila vrata, pa pritiskom na dugme pokrenula motor.